NITO

Stortingets finanskomite

02.06.2020

Vår ref. Anne Cathrine Berger
Deres ref.

Skriftlige innspill fra NITO i forbindelse med behandlingen av Prop. 126 L (2019–2020) og Prop. 127 S (2019–2020) økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet

NITO er Norges største fagorganisasjon for ingeniører og teknologer med over 91 000 medlemmer i alle sektorer.

Regjeringen svarer på en del utfordringer i Prop. 126 L og 127 S. NITO er fornøyd med gjennomslag for en rekke saker som vi har spilt inn. Dette gjelder blant annet lønnstilskudd som skal få permitterte tilbake i aktivitet, økt grunnbevilgning til Teknisk industrielle forskningsinstitutter, midler til statlige bygg og prosjekter i kommunene som skal holde aktiviteten oppe i byggenæringen, samt ekstrabevilgning til Enova og midler til grønn skipsfart.

NITO setter også pris på positive signaler knyttet til havvind, batteriteknologi og hydrogen, selv om vi gjerne hadde sett mer konkrete og forpliktende satsinger på disse områdene.

Lønnsplikt ved permittering heves fra to til ti dager fra 1. september samtidig som lønnskompensasjonen fra NAV i 18 dager bortfaller, men at økt dagpengesats vil bli opprettholdt. NITO synes det er viktig og riktig at arbeidsgivers lønnsplikt trappes opp til tidligere nivå (15 dager) slik at det blir dyrere for arbeidsgiver å permittere og bedriftene tar en rimeligere andel av kostnaden ved permittering.

Oppjustering til ti lønnspliktdager med samtidig bortfall av rett til lønnskompensasjon fra NAV vil innebære en moderat reduksjon i kompensasjonsnivå for de fleste av NITOs medlemmer.

Det er også positivt med utvidet rett til omsorgsdager ved at saldo nullstilles fra 1. juli, slik at man resten av året kan benytte normal helårskvote.

Behov for tiltak for å sikre sysselsetting
Etter en krevende tid for både virksomheter og arbeidstakere med hovedfokus på akutte strakstiltak, er det nå viktig å sette inn virkemidler for å styrke sysselsettingen og verdiskapingen med et lengre perspektiv. NITO mener det er behov for å sikre følgende tiltak for å unngå oppsigelser:

Karbonfangst og -lagring – (CCS):
NITO savner at regjeringens forslag til grønn omstillingspakke inneholder en finansieringsbeslutning om fullskala verdikjede for karbonfangst- og lagring. CCS kan bli et grønt industrieventyr for Norge, og et av våre viktigste bidrag for å redusere de globale klimagassutslippene. Det er svært viktig å få i gang ny aktivitet raskt og begge fangstprosjektene, Klemetsrud og Brevik, må realiseres.

Maritim industri og leverandørindustrien:
Norges maritime industri står overfor sin mest alvorlige utfordring i moderne tid. Det haster med å sikre likviditet og sysselsetting for over 90 000 arbeidstakere i verftsindustrien. Tiltakene som er forslått til Enova og «grønn plattform» kan være gode på litt lengre sikt, men NITO etterlyser flere tiltak som kan settes i gang umiddelbart.

Det bevilges en tiltakspakke mot verftsindustrien på 120 millioner kroner som bl.a. skal gå til anskaffelse av et nytt forskningsfartøy under Havforskningsinstituttet. Det er positivt, men det må legges føringer på at dette skipet bygges i Norge. NITO etterlyser flere konkrete motkonjunkturtiltak for å sikre arbeidsplasser, kompetanse og framtidige eksportinntekter for Norge.

NITO ber om:
• Vedlikehold av statlige skip forseres med krav om grønne løsninger.
• Plan for bygging av nye skip forseres. NITO viser til blant annet til «Vanguard», som er et tilnærmet gryteklart konsept for mineoppdrag for sjøforsvaret.
• Nye grønne tiltak som på kort sikt bidrar til å sikre verdiskaping og sysselsetting i grønn maritim industri iverksettes.

NITO viser til eget brev til komiteen fra fagorganisasjonene Tekna, Negotia, Lederne, Fellesforbundet, NITO og FLT, om behov for satsing på prosjekter innen maritim industri.

Mulighet for å kombinere utdanning og dagpenger forlenges

NITO er svært glad for at perioden ledige kan motta dagpenger kombinert med å ta utdanning som gir studiepoeng, forlenges fra 1. september og ut året. Dette har NITO arbeidet for siden krisen i petroleum. Det er et tiltak vi mener vil styrke permitterte og arbeidslediges muligheter for å få jobb. Dette vil bedre situasjonen for de permitterte og arbeidsledige, nå kan de planlegge og fullføre kompetanseutvikling for å styrke sin mulighet til raskere å komme tilbake til arbeidslivet, NITO mener dette er en ordning som bør bli permanent.

Bransjeprogram for olje og gass nødvendig

Det er positivt at regjeringen foreslår økte bevilgninger til nettbasert utdanning og til bransjeprogram. NITO mener det nå er spesielt viktig å få på plass et bransjeprogram for olje- og gassektoren. Bransjen står i en situasjon der det er fare for nedbygging av leverandørindustrien og tap av kompetanse og kapasitet som er nødvendig for å sikre Norges framtid som teknologi- og energinasjon.

Sirkulærøkonomisk startpakke for kommunene

NITO har sammen med Circular Norway sendt storting og regjering forslag om sirkulærøkonomisk startpakke for kommunene. NITO er skuffet over at regjeringen ikke griper muligheten og satser enda mer på sirkulær økonomi. Det positivt med større bevilgninger til generell utvikling av sirkulær økonomi, men NITO savner satsing på selve nøkkelen til å bli et sirkulært samfunn; midler til kompetanseheving innen sirkulær økonomi til arbeidstakere og arbeidsgivere.

NITO og Circular Norway foreslår at regjeringen etablerer et program som stimulerer kommuner til å nytte sirkulærøkonomiske prinsipper. Programmet vil bidra til at kommunene får et nødvendig løft for å omstille til en sirkulær økonomi.

Vi ber Stortinget om å vurdere minst kr. 25 millioner til dette. Det kan være et forprosjekt eller etter modell av realfagskommuner. Regjeringen er i gang med nasjonal handlingsplan for sirkulær økonomi. Tiden er overmoden for å sette i gang med programmer som beskrevet.
Kompetanse er en nøkkel, og her har mellomstore og mindre kommuner særlige utfordringer. Lykkes kommunene, lykkes samfunnet. Derfor mener vi det er nødvendig med et statlig finansiert stimuleringsprogram for å gi kommunene drahjelp.

Kommunene som deltar får tilgang til digitale kompetansepakker med opplæring og innføring i sirkulærøkonomiens muligheter. Gjennom prosjektet bevisstgjøres både ledelse og arbeidstakere. Synergieffekten av en ny måte å jobbe på, kan være flere nye arbeidsplasser i lokalt næringsliv, som samtidig løser kommunen og regioners avfallsproblem og tar vare på råstoff i kretsløp. Gjennom startpakken vil kommunene få bistand til å kartlegge materialstrømmer og gjennomføre materialstrømsanalyser og materialverdianalyser. Slike strukturerte gjennomganger vil bearbeide «materialpotensial» og «ressurslekkasjene». Les brevet her:
https://www.nito.no/contentassets/8fb401d4d43040c48f0629cdd396ce9b/brev/2020/brev---sirkular-startpakke-for-kommunene.pdf

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President